

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leusden
Postbus 150
3830 AD LEUSDEN

Onderwerp	Onderzoeksresultaten themaonderzoek kwaliteitsverordeningen uitvoering & handhaving
Datum	14-07-2025
Documentnummer	UTSP-390265605-32189
Telefoonnummer	030 258 91 11
E-mailadres	IBT.omgevingsrecht@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	Strategie & Bestuur
Team	Bestuur & Interbestuurlijk Toezicht
Bijlage	Rapport "Onderzoek gemeentelijke kwaliteitsverordeningen binnen de provincie Utrecht"

Geacht college,

In 2024 onderzochten wij als interbestuurlijk toezichthouder omgevingsrecht bij alle Utrechtse gemeenten of de gemeenteraad een kwaliteitsverordening heeft vastgesteld, of deze actueel is en of het college van burgemeester en wethouders deze ook uitvoert. De onderzoeksresultaten zijn te lezen in het rapport *Onderzoek gemeentelijke kwaliteitsverordeningen binnen de provincie Utrecht* (zie bijlage). Het onderzoek is landelijk uitgevoerd door alle provincies. In deze brief informeren wij u over belangrijkste uitkomsten van het onderzoek binnen de provincie Utrecht. Ook zijn de uitkomsten te lezen die specifiek voor uw gemeente gelden.

Achtergrond en aanleiding van het onderzoek

U én de gemeenteraad moeten zorgdragen voor een goede kwaliteit van de uitoefening van de taken op het gebied van vergunningverlening, (bouw)toezicht en handhaving (VTH). Deze gezamenlijke zorgplicht is geregeld in artikel 18.20, lid 1 van de Omgevingswet.

Voor de kwaliteit van de uitoefening van de *basistaken* (milieutaken die verplicht door de omgevingsdienst namens gemeente worden verricht) en de daarmee samenhangende werkzaamheden is de gemeenteraad verplicht in een zogenaamde kwaliteitsverordening een zeker kwaliteitsniveau vast te leggen. Voor de kwaliteit van de uitoefening van de *thuis taken* (alle taken die geen basistaken zijn, met name bouw gerelateerde VTH-taken die door de gemeente worden uitgevoerd) bestaat deze verplichting niet, maar kán de gemeenteraad een kwaliteitsniveau vastleggen in zo een verordening.

Meestal wordt in de kwaliteitsverordening ten aanzien van het kwaliteitsniveau verwezen naar de daarvoor landelijk geldende kwaliteitscriteria. Die criteria gaan over de kritieke massa (robuustheid organisatie, o.a. personele capaciteit) en deskundigheid van de medewerkers. Door het vaststellen van een kwaliteitsverordening door de gemeenteraad en het naleven en uitvoeren daarvan door u, zorgt u er gezamenlijk voor dat de gemeentelijke organisatie en de omgevingsdienst in staat zijn om goede kwaliteit te leveren.

Meerwaarde van het onderzoek

Binnen het jaarlijks systematisch toezicht beoordelen wij of u de gemeentelijke organisatie en de omgevingsdienst aan de kwaliteitscriteria toetst en of u hierover rapporteert aan de gemeenteraad. Het door ons uitgevoerde onderzoek biedt waardevolle informatie die wij in het systematisch toezicht veelal niet boven water krijgen. Bijvoorbeeld de actualiteit van de kwaliteitsverordeningen, aan welke set kwaliteitscriteria wordt getoetst, wanneer deze toets laatstelijk is uitgevoerd en op welke wijze over deze toets aan de gemeenteraad wordt gerapporteerd.

Onderzoeksmethode

In september 2024 is een vragenlijst gestuurd naar de ambtelijke contactpersonen bij gemeenten. Daarbij is uitleg gegeven over de aanleiding en het doel van het onderzoek. Alle gemeenten hebben de vragenlijst ingevuld. In het rapport zijn de antwoorden van de gemeenten samengevat weergegeven. Bij de interpretatie van de resultaten is geen subjectief waardeoordeel gegeven; de bevindingen zijn uitsluitend gebaseerd op de gegeven antwoorden.

Belangrijkste provinciebrede uitkomsten van het onderzoek

Belangrijkste conclusie uit het rapport is dat de Utrechtse gemeenten zeer beperkt inzicht hebben in de mate waarin zowel de gemeentelijke organisatie als de omgevingsdiensten voldoen aan het kwaliteitsniveau dat in de kwaliteitsverordeningen is vastgesteld. Deze conclusie is ook landelijk te trekken. De belangrijkste landelijke bevinding is dat de resultaten in toepassing en monitoring tussen gemeenten verschillen, wat gevolgen heeft voor de uniformiteit en effectiviteit van de kwaliteitscriteria.

Belangrijkste uitkomsten van het onderzoek voor uw gemeente

Uit het door ons uitgevoerde onderzoek blijkt dat uw gemeente beschikt over een actuele kwaliteitsverordening die gebaseerd is op de Omgevingswet. In de kwaliteitsverordening is een kwaliteitsniveau vastgelegd voor de omgevingsdienst en voor uw gemeentelijke organisatie. Voor het kwaliteitsniveau wordt in de verordening dynamisch verwezen naar de set kwaliteitscriteria waardoor altijd de meest recente set kwaliteitscriteria (sinds 1 januari 2025 is dat de set 3.0) van toepassing is. Ondanks dat de gemeenteraad een actuele kwaliteitsverordening heeft vastgesteld, blijkt dat u geen actueel inzicht heeft in de mate waarin uw gemeentelijke organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria. De laatste keer dat u de gemeentelijke organisatie aan de kwaliteitscriteria heeft getoetst was in 2023. Verder blijkt dat de Utrechtse gemeenten over het algemeen geen actueel inzicht hebben in de mate waarin de omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria.

Vervolg

Wij benadrukken het belang van een goede invulling van de gezamenlijke zorgplicht uit artikel 18.20 lid 1 van de Omgevingswet. Hiervoor is onder andere nodig dat u de kwaliteitsverordening jaarlijks uitvoert.

Tot slot

Wij hebben de resultaten van ons onderzoek ook per brief met uw gemeenteraad gedeeld.

Het onderzoeksrapport publiceren wij op www.provincie-utrecht.nl.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

D. Dolmans
Teamleider Bestuur & Interbestuurlijk Toezicht
Domein Strategie & Bestuur